זמנים (NYC)
הדלקת הנרות..................7:31
מוצאי יו"ט......................9:04
שיעורים כסדרן
שביעי של פסח
נ"ך..............שמואל א ל-לא
בבלי..............בבא מציעא סא
ירושלמי..................ערובין מו
תוספתא............בבא בתרא ה
רמב"ם.............מתנות עניים ח'

גליון היכל הקודש

וועכענטליכע גליון ארויסגעגעבן דורך
מוסדות היכל הקודש ברסלב וויליאמסבורג
נתייסדה ע"י כ"ק מרן מוהרא"ש זי"ע

שביעי של פסח, שנת תשפ"ד לפ"ק
שנה 13, גליון 30 (648)

מָשִׁיחַ'ס סְעוּדָה

דִי סְעוּדָה פוּן אַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח וֶוערְט אָנְגֶערוּפְן "מָשִׁיחַ'ס סְעוּדָה", אוּן אוֹיךְ "בַּעַל שֵׁם טוֹב'ס סְעוּדָה", דָאס אִיז צוּלִיב דֶער נֵס וָואס אִיז גֶעשֶׁען צוּם הֵיילִיגְן בַּעַל שֵׁם טוֹב אִין דֶעם טָאג, וֶוען עֶר הָאט גֶעוָואלְט פָארְן אוֹיף אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זִיךְ צוּ טְרֶעפְן מִיטְן אוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ, אוּן דוּרְךְ דֶעם בְּרֶענְגְן מָשִׁיחַ.

מֶען פִּירְט זִיךְ צוּ דֶערְצֵיילְן דִי מַעֲשֶׂה בַּיי דִי סְעוּדָה אַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח, מִיר וֶועלְן עֶס דָא אַרָאפְּבְּרֶענְגֶען לוֹיט וִוי מוֹהֲרָא"שׁ הָאט דָאס דֶערְצֵיילְט, לוֹיט וִוי עֶר הָאט גֶעהַאט מְקוּבָּל דִי מַעֲשֶׂה פוּן דִי פְּרִיעֶרְדִיגֶע דוֹרוֹת.

מֶעזְעבִּיזְשׁ

עֶס אִיז בַּאקַאנְט אַז דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב זי"ע הָאט זִיךְ בַּאזֶעצְט אִין דֶעם קְלֵיינֶעם שְׁטֶעטְל "מֶעזְעבִּיזְשׁ", דָאס אִיז אַ טַאקֶע אַ קְלֵיינֶע שְׁטֶעטְל אִין אוּקְרַיינֶע אָבֶער פוּן דֶעם קְלֵיינֶעם שְׁטֶעטְל אִיז אַרוֹיסְגֶעקוּמֶען אַזַא לֶעכְטִיגְקֵייט וָואס הָאט בַּאלָאכְטְן דִי גַאנְצֶע וֶועלְט.

דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט אוֹיסְגֶעלֶערְנְט פַאר יֶעדְן אֵיינֶעם אֵיין זַאךְ, אַז אַלֶעס אִיז אֵייבֶּערְשְׁטֶער, אוּן וָואס מֶען דַארְף זָאל מֶען נָאר בֶּעטְן פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אַלֶע פְּרָאבְּלֶעמֶען וָואס מֶען הָאט אִיז נָאר וִוי לַאנְג מֶען רֶעדְט זִיךְ אַיין אַז מֶען קֶען זִיךְ אַלֵיין אַן עֵצָה גֶעבְּן אָן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

וִוי נָאר אַ אִיד לֶערְנְט זִיךְ אָבֶּער אוֹיס אוּן גֶעדֶענְקְט אַז אַלֶעס פִּירְט נָאר דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט עֶר אַ גְלִיקְלֶעךְ לֶעבְּן, וֵוייל עֶר אִיז קֵיינְמָאל נִישְׁט אַלֵיין, וָואס עֶר דַארְף בֶּעט עֶר פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

פַארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז עֶס הָאבְּן גְלַייךְ אָנְגֶעקוּמֶען צוּ קוּמֶען אַסַאךְ אִידְן צוּם בַּעַל שֵׁם טוֹב, יֶעדֶער ווִיל הֶערְן פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן עֶס פְלֶעגְן קוּמֶען אַלֶע סָארְט מֶענְטְשְׁן סֵיי פָּשׁוּטֶע אִידְן שׁוּסְטֶערְס אוּן שְׁנַיידֶערְס, אוּן אַזוֹי אוֹיךְ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים אוּן חָשׁוּבֶע אִידְן, יֶעדֶער אִיז זִיךְ גֶעקוּמֶען מִיט זַיין פֶּעקְל צָרוֹת צוּם בַּעַל שֵׁם טוֹב אוּן דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט יֶעדְן אוֹיסְגֶעלֶערְנְט אַז עֶס אִיז נִישְׁטָא קֵיין אַנְדֶערֶע עֵצָה נָאר צוּ גֵיין צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, זִיךְ אוֹיסְרֶעדְן דִי גַאנְצֶע הַארְץ מִיט אַלֶע צָרוֹת נָאר פַארְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הֶערְט יֶעדְן אוֹיס אוּן עֶר הֶעלְפְט יֶעדְן.

דֶער עוֹלָם הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן מֶען אִיז גֶעהָאלְפְן גֶעוָוארְן, אוּן מֶען הָאט גֶעזֶען אַסַאךְ מוֹפְתִים, אוּן אַזוֹי אִיז דֶער קְלֵיין שְׁטֶעטְל "מֶעזְעבִּיזְשׁ" גֶעוָוארְן וִוי אַ מַאגְנֶעט וָואס הָאט גֶעצוֹיגְן צוּ זִיךְ אַסַאךְ אִידִישֶׁע קִינְדֶער.

דִי מִתְנַגְּדִים

פַארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז פוּן דִי אַנְדֶערֶע זַייט הָאט נִישְׁט גֶעפֶעלְט קֵיין מִתְנַגְּדִים וָואס הָאבְּן גֶעקְרִיגְט אוֹיפְ'ן בַּעַל שֵׁם טוֹב, אַזוֹי וִוי אֵייבִּיג וֶוען אַ צַדִּיק לֶערְנְט אוֹיס גוּטֶע זַאכְן פַאר אִידִישֶׁע קִינְדֶער אִיז אַלֶעמָאל דָא מֶענְטְשְׁן וָואס קְרִיגְן אוֹיף אִים, אַזוֹי וִוי מִיר טְרֶעפְן שׁוֹין בַּיי אַבְרָהָם אָבִינוּ וָואס אִיז גֶעוֶוען דֶער עֶרְשְׁטֶער אוֹיסְצוּלֶערְנֶען פַאר דִי גַאנְצֶע וֶועלְט אַז עֶס אִיז דָא אַ בַּאשֶׁעפֶער וָואס פִירְט דִי וֶועלְט, הָאט עֶר אוֹיךְ גֶעהַאט מֶענְטְשְׁן וָואס הָאבְּן גֶעקְרִיגְט אוֹיף אִים, וֶוען אַבְרָהָם אָבִינוּ הָאט גֶעגְרָאבְּן קְוֶועלֶער וַואסֶער זֶענֶען גֶעקוּמֶען דִי פְּלִשְׁתִּים אוּן עֶס פַארְשְׁטָאפְּט, וָואס דָאס מֵיינְט אַז אַבְרָהָם אָבִינוּ הָאט גֶעמַאכְט קְוֶועלֶער פוּן אֶמוּנָה אוֹיסְצוּלֶערְנֶען פַאר יֶעדְן אַז אַלֶעס אִיז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער, זֶענֶען גֶעקוּמֶען דִי פְּלִשְׁתִּים דִי לֵיצִים אוּן אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ מַאכְן לֵיצָנוּת פוּן אַבְרָהָם אָבִינוּ, אוּן זַייט דֶעמָאלְט גֶעשֶׁעט אַזוֹי בַּיי יֶעדְן צַדִּיק אַז עֶס אִיז אֵייבִּיג דָא מֶענְטְשְׁן וָואס קְרִיגְן אוֹיף זֵיי.

דִי וֶועגְן פוּן בַּעַל שֵׁם טוֹב זי"ע וֶוערְן פַארְשְׁפְּרֵייט אוֹיף דִי וֶועלְט

אָבֶּער לְמַעֲשֶׂה הָאבְּן דִי וֶועגְן פוּנֶעם הֵיילִיגְן בַּעַל שֵׁם טוֹב אָנְגֶעהוֹיבְּן אַרַיינְצוּגֵיין אִין דִי וֶועלְט, אֲפִילוּ פוּן אָנְפַאנְג זֶענֶען גֶעוֶוען גֶעוִויסֶע צַדִּיקִים וָואס הָאבְּן אוֹיךְ גֶעקְרִיגְט אוֹיפְן בַּעַל שֵׁם טוֹב, וִוי לְמָשָׁל דֶער הֵיילִיגֶער גְרָ"א זי"ע אוּן זַיינֶע תַּלְמִידִים, אָבֶּער זֵייעֶר מַחֲלוֹקֶת אִיז גֶעוֶוען לְשֵׁם שָׁמַיִם, אוּן נִישְׁט וִוי סְתַּם מֶענְטְשְׁן וָואס הָאבְּן גֶעקְרִיגְט סְתַּם צוּ טְשֶׁעפֶּען, דִי צַדִּיקִים הָאבְּן גֶעקְרִיגְט אוֹיפְ'ן בַּעַל שֵׁם טוֹב וֵוייל זֵיי הָאבְּן גֶעהַאלְטְן אַז דָאס אִיז אַ נֵייעֶ וֶועג, מֶען גֵייט אַוֶועק פוּן דִי מְסוֹרָה אוּן מֶען טְרֶעפְט זִיךְ אוֹיס נֵייעֶ גְרִינְגֶע וֶועגְן, צוּ דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

אַסַאךְ עֶרְלִיכֶע אִידְן זֶענֶען גֶעקוּמֶען צוּם בַּעַל שֵׁם טוֹב זִיךְ צוּ טַעֲנֶה'ן מִיט אִים, אוּן דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט יֶעדְן גֶעזָאגְט אַז זַיין אֵיינְצִיגְסְטֶע צִיל אִיז נָאר

אויסצולערנען פאַר אידישע קינדער אַז אַלעס איז דער אייבערשטער און אַז וואס מען דאַרף זאָל מען נאָר בעטן פונעם אייבערשטן ווייל נאָר ער קען העלפן.

מען דערציילט אַז עס איז אַמאָל געקומען צום היילִיגן בעל שם טוב אַ גרויסער גאון, און ער האָט גע'טַעֲנה'ט צום בעל שם טוב: "ווער האָט אייך אויסגעזאָגט דיין נייעם וועג, מיר האָבן אייביג געוואוסט אַז מען טאָר נישט זוכן קיין נייע וועגן מען דאַרף נאָכגיין די מסורה, ווי אַזוי קענט איר קומען מיט נייע זאַכן וואס מיר האָבן קיינמאָל נישט געהערט?!"

דער בעל שם טוב האָט אים געענטפערט אַז ער האָט נישט אויסגעטראָפן קיין שום נייע זאַכן, ער איז נאָר געקומען צוריק ברענגען די פשוטע אמונה וואס איז פאַרגעסן געוואָרן במשך דעם שווערן גלות, "איך בין נאָר געקומען דערמאַנען פאַר אידישע קינדער אַז דער אייבערשטער פירט די וועלט און אַלעס איז דער אייבערשטער, אַלעס וואס טוט זיך אויף דער וועלט האָט דער אייבערשטער געמאַכט צו דערמאַנען אידן אַז זיי זאָלן צוריק קומען צו אים, און אַפילו ווען דו הערסט אַ טָמֵא'נער גוי רעדן איז דאס אויך עפּעס אַ שליחות פונעם אייבערשטן, דער אייבערשטער האָט מיט דעם געוואָלט עפּעס זאָגן".

ווען דער גאון האָט געהערט די ווערטער פונעם היילִיגן בעל שם טוב איז ער אויפגעטאַנצן פון זיין פּלאַץ און געזאָגט: "חַס וְשָׁלוֹם! חַס וְשָׁלוֹם!" ווי אַזוי קענט איר זאָגן אַזאַ זאַך, אַז אַ טָמֵא'נער גוי איז אַ שָׁלִיחַ פונעם אייבערשטן?!

אין יענע מינוט האָט אַ גוי וואס פאַרעכט קליינע צובראָכענע זאַכן אַריינגעקלאַפּט אויפ'ן טיר פון בעל שם טוב און געפרעגט: "אפשר איז דאָ עפּעס צו פאַרעכטן דאָ?", דער בעל שם טוב האָט אים געענטפערט מיט אַ שמייכל "קענסט גיין, ביי מיר איז ברוך ה' אַלעס פאַראַכטן, עס איז גאָרנישט דאָ צו פאַרעכטן דאָ", אָבער דער גוי איז נישט געווען צופרידן נאָר ער האָט ווייטער געפרעגט: "אפשר איז דער טיש אַביסל צובראָכן און איך קען עס פאַרעכטן?", זאָגט דער בעל שם טוב: "ניין, דער טיש איז ברוך ה' זייער גוט עס איז גאָרנישט צובראָכן", דער גוי פרעגט ווייטער: "אפשר איז דער בעט אַביסל צובראָכן?", זאָגט דער בעל שם טוב: "ניין, דער בעט איז ברוך ה' אויך זייער פיין", דער גוי לאָזט נישט אָפּ, ער פרעגט ווייטער: "אָבער דאָך, קוק גוט איבער, אפשר איז דאָ עפּעס וואס מען דאַרף דאָ פאַרעכטן" דער בעל שם טוב ענטפערט אים ווייטער: "קענסט גיין, איך האָב שוין אַלעס איבערגעקוקט און אַלעס איז ברוך ה' פאַראַכטן אויפ'ן בעסטן אופן" דער גוי איז זיך אַוועקגעגאַנגען פון דאָרט מיט עגמת נפש.

רופט זיך דער בעל שם טוב אָן צו דעם גאון וואס האָט מיטגעהאַלטן די גאַנצע מעשה: "איך דאַנק און איך **לויב דעם אייבערשטן וואס האָט מיר צוגעשיקט דעם גוי, ער איז דאָך מיין מוסר ספר, ער איז מיר געקומען דערמאַנען אַז איך זאָל מיר נאָכאַמאָל גוט איבערטראַכטן אויב איך בין גוט, אויב איך פיר מיך אויף ווי עס דאַרף צו זיין, און איך האָב אים געענטפערט אַז ביי מיר איז ברוך ה' אַלעס פאַראַכטן, אָבער ער האָט נישט אָפּגעלאָזט נאָר ער האָט געוואָלט אַז איך זאָל גוט איבערקוקן אויב אַלעס איז טאַקע ווי עס דאַרף צו זיין, אָבער ברוך ה' איך בין אינגאַנצן פאַראַכטן און עס פעלט מיר גאָרנישט".**

דער בעל שם טוב האָט אויסגעפירט און געזאָגט צום גאון: "יעצט זעט איר דאָך קלאָר אַז דער אייבערשטער קען שיקן אַ גוי פאַר אַ שָׁלִיחַ מיר צו דערמאַנען תשובה צו טון!"

דו קענסט נאָר דו ווילסט נישט

ווען דער גאון האָט געהערט די ווערטער פונעם בעל שם טוב האָט ער זיך זייער אויפגערעגט און געזאָגט: "אַלעס קען איך נאָך אָננעמען פון אייך, וואס איר זאָגט אַז אַלעס איז דער אייבערשטער, און קיין שום זאַך געשעט נישט אויף דער וועלט אָן דעם אייבערשטן, אָבער דאס וואס איר זאָגט אַז אַפילו אַ טָמֵא'נער גוי קען זיין אַ שָׁלִיחַ פונעם אייבערשטן דאס קען איך נישט אָננעמען!"

ענטפערט אים דער בעל שם טוב: **"קענען, קענסטו דאס אָננעמען, נאָר דו ווילסט נישט, אויב דו וועסט ווילן וועסטו קענען!".**

אויפן וועג אַהיים שטעלט אַ גוי אָפּ דעם וואָגן פונעם גאון און זאָגט וויינענדיג: "אפשר קענט איר מיר קומען העלפן, מיין וואָגן מיטן פערד האָט זיך איבערגעדרייט, אַלע פרוכט האָבן זיך אויסגעגאָסן, ביטע קומט מיר העלפן צוריק אויפצושטעלן דעם וואָגן".

זאָגט אים דער גאון: "דו זעסט נישט אַז איך בין אַן אַלטער שוואַכער מענטש? איך קען דיר נישט העלפן אויפהייבן אַ וואָגן", דער גוי האָט זיך אויפגערעגט און געשריגן: **"קענען, קענסטו מיך העלפן, נאָר דו ווילסט נישט העלפן!"** ווען דער גאון האָט געהערט די ווערטער האָט ער געטראַכט צו זיך: "די זעלבע ווערטער האָב איך דאָך געהערט פונעם בעל שם טוב אַפּאָר מינוט צוריק, יעצט הער איך דאָך ממש אַ שליחות פון הימל דורך אַ גוי", ער איז געוואָרן זייער איבערגענומען, ער האָט אָפּגעמאַכט אַז ער גייט וואַרטן ביז עס קומט נאָך אַ וואָגן וואס וועט העלפן דעם גוי, און נאָכדעם וועט ער גלייך צוריק פאָרן צום בעל שם טוב, ווייל יעצט האָט אים דער אייבערשטער געזאָגט דורך דעם גוי אַז ער קען יאָ נאָר ער וויל נישט, ממילא קען ער יאָ גלייבן דעם בעל שם טוב אַז אַלעס איז דער אייבערשטער.

ער איז גלייך צוריקגעפאָרן צום בעל שם טוב, דער בעל שם טוב האָט שוין געוואַרט אויף אים אינדרויסן, און אים געזאָגט מיט אַ שמייכל: "ביזט שוין מן הסתם אויך געוואויר געוואָרן וואס אַסאַך אַנדערע האָבן זיך שוין אויסגעלערנט אַז אַלעס פירט נאָר דער אייבערשטער, דער גאון איז שוין דאָרט געבליבן לערנען ביים היילִיגן בעל שם טוב און ער איז געוואָרן פון זיינע גרויסע תלמידים, און שפּעטער אויך אויסגעלערנט פאַר זיינע תלמידים אַז אַלעס איז דער אייבערשטער.

די נסיעה קיין ארץ ישראל

דער הייליגער בעל שם טוב האָט געזען דאָרט וואו ער האָט געזען און ער האָט פאַרשטאַנען די גרויסקייט פונעם היילִיגן

צַדִיק דֶער אוֹר הַחַיִּים הַקָדוֹשׁ, וָואס אִיז גֶעוֶוען זֵייעֶר גְרוֹיס, עֶר הָאט גֶעהֶערְט יֶעדֶע נַאכְט תּוֹרָה פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַלֵיין, עֶס פְלֶעגְן קוּמֶען צוּ אִים אַסַאךְ נְשָׁמוֹת און עֶר הָאט גֶעהַאט אַ קְלָארֶע רוּחַ הַקוֹדֶשׁ.

דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט גֶערֶעדְט זֵייעֶר גְרוֹיס פוּן אִים, עֶר הָאט גֶעזָאגְט אַז זַיין נְשָׁמָה אִיז פוּן דִי רוּחַ דְאַצִילוּת פוּן דָוִד הַמֶלֶךְ און עֶר, דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב אַלֵיין, קוּמְט פוּן דִי נֶפֶשׁ דְאַצִילוּת פוּן דָוִד הַמֶלֶךְ, דֶערְפַאר הָאט דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב זֵייעֶר שְׁטַארְק גֶעוָואלְט אִים טְרֶעפְן, וַוייל אַזוֹי וֶועלְן זֵיי צוּזַאמֶען קֶענֶען אוֹיךְ אַרָאפּ בְּרֶענְגְן דִי נְשָׁמָה דְאַצִילוּת פוּן דָוִד און אוֹיךְ דִי חַיָה און יְחִידָה דְאַצִילוּת, און אַזוֹי וֶועט מָשִׁיחַ קוּמֶען און עֶס וֶועט זַיין דִי גְאוּלָה, דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט אָפְּגֶעמַאכְט אַז עֶר מוּז פָארְן צוּ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אִים צוּ טְרֶעפְן.

דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב פְלֶעגְט זָאגְן: "וֶוען אִיךְ קוּם אָן עֶרְגֶעץ אוֹיבְן אִין הִימְל טְרֶעף אִיךְ שׁוֹין דָארְט דֶעם סְפַרְדִי" מֵיינֶענְדִיג מִיט דֶעם, דֶעם הֵיילִיגְן אוֹר הַחַיִּים הַקָדוֹשׁ.

דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט גֶעשִׁיקְט אַ בְּרִיוו צוּ זַיין שְׁוָואגֶער ר׳ גֶרְשׁוֹן קִיטֶעוֶוער זי"ע וָואס הָאט גֶעווּאוֹינְט אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אַז עֶר זָאל פְרֶעגְן דֶעם אוֹר הַחַיִּים הַקָדוֹשׁ אוֹיבּ עֶר זָאל פָארְן אוֹיף אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, דֶער אוֹר הַחַיִּים הַקָדוֹשׁ הָאט צוּרִיקְגֶעעֶנְטְפֶערְט אַז עֶס לוֹינְט זִיךְ נִישְׁט אַז עֶר זָאל קוּמֶען, וַוייל עֶס קֶען זַיין אַ סַכָּנָה, אָבֶער דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט נִישְׁט גֶעוָואלְט וַוארְטְן בִּיז דֶער בְּרִיוו קוּמְט צוּרִיק, נָאר עֶר הָאט זִיךְ גְלַייךְ אַרוֹיסְגֶעלָאזְט אוֹיפְן וֶועג און וֶוען דֶער בְּרִיוו אִיז אָנְגֶעקוּמֶען אִיז שׁוֹין דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב גֶעוֶוען אִינְמִיטְן וֶועג.

דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט אָפְּגֶעמַאכְט אַז עֶר מוּז זַיין אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל פַאר יֶעדֶע פְּרַייז, עֶר הָאט מִיטְגֶענוּמֶען מִיט זִיךְ זַיין טָאכְטֶער אָדְל מִיט זַיין סוֹפֵר רֶבִּי צְבִי ז"ל און זֵיי הָאבְּן אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ פָארְן פוּן שְׁטָאט צוּ שְׁטָאט פוּן דָארְף צוּ דָארְף בִּיז זֵיי זֶענֶען אָנְגֶעקוּמֶען צוּ דִי שְׁטָאט אָדֶעס, וָואס דָארְט אִיז גֶעוֶוען דֶער בָּארְטְן פוּנֶעם שְׁוַוארְצְן יָם, פוּן דָארְט הָאבְּן זֵיי גֶענוּמֶען אַ שִׁיף צוּ טֶערְקֵיי און זֵיי זֶענֶען אָנְגֶעקוּמֶען צוּ דִי שְׁטָאט אִינְסְטַאנְבּוּל מַמָשׁ פַאר פֶּסַח.

דָארְט אִין אִינְסְטַאנְבּוּל אִיז גֶעוֶוען אַן הַכְנָסַת אוֹרְחִים, אַ גְרוֹיסֶע הוֹיז מִיט צְוֵויי שְׁטָאקְן, דִי אִינְטֶערְשְׁטֶע שְׁטָאק אִיז גֶעוֶוען אוּמְזִיסְט פַאר אָרִימֶעלַייט און אָרְחֵי פָּרְחֵי וָואס זֶענֶען דָארְט אַיינְגֶעשְׁטַאנֶען, און אִין דִי אוֹיבֶּערְשְׁטֶע שְׁטָאק זֶענֶען אַיינְגֶעשְׁטַאנֶען דִי חָשׁוּבֶע אִידְן מִיט עֲשִׁירִים.

דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב אִיז דָארְט אָנְגֶעקוּמֶען פְלוּצְלִינְג מִיט זַיין טָאכְטֶער און מִיט זַיין תַּלְמִיד דֶער סוֹפֵר, קֵיינֶער הָאט זֵיי נִישְׁט גֶעקֶענְט, און זֵיי הָאבְּן אוֹיךְ נִישְׁט גֶעהַאט קֵיין שׁוּם גֶעלְט מִיט זִיךְ, וַוייל זֵיי הָאבְּן זִיךְ זֵייעֶר גֶעיָאגְט אַרוֹיסְצוּפָארְן און זֵיי הָאבְּן זִיךְ גָארְנִישְׁט מִיטְגֶענוּמֶען, זֵיי הָאבְּן זִיךְ פַארְלָאזְט אוֹיפְ׳ן אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז זֵיי וֶועלְן שׁוֹין בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן וֶוען זֵיי וֶועלְן עֶפֶּעס דַארְפְן, און דֶערְפַאר הָאט מֶען זֵיי פְּלַאצִירְט אִין דִי אוּנְטֶערְשְׁטֶע שְׁטָאק מִיט דִי אָרִימֶעלַייט.

דֶעם בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט גָארְנִישְׁט אִינְטֶערֶעסִירְט, עֶר הָאט גֶעווּאוּסְט אַז אַלֶעס אִיז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער, עֶר הָאט גֶעבֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז עֶר זָאל הָאבְּן אוֹיף פֶּסַח צוּ מַאכְן, און עֶר הָאט גֶעגְלֵייבְּט אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער וֶועט אִים זִיכֶער הֶעלְפְן, עֶר אִיז זִיךְ גֶעגַאנְגֶען אִין בֵּית הַמִדְרָשׁ צוּ לֶערְנֶען און דַאוֶוענֶען, אָבֶער פַאר דִי טָאכְטֶער דִי צַדֶיקֶת אָדְל הָאט דָאס זֵייעֶר גֶעשְׁטֶערְט, וַוייל זֵיי הָאבְּן נִישְׁט גֶעהַאט קֵיין אֵיין פְּרוּטָה צוּ קוֹיפְן זַאכְן פַאר פֶּסַח, און אֲפִילוּ נִישְׁט קֵיין פְרִישֶׁע וֶועשׁ לְכָבוֹד יוֹם טוֹב.

עֶס אִיז שׁוֹין אָנְגֶעקוּמֶען אַ טָאג פַאר פֶּסַח, דִי צַדֶיקֶת אָדְל הָאט גֶענוּמֶען דִי אֵיין הֶעמְד פוּן אִיר טַאטְן און גֶעגַאנְגֶען צוּם יַם עֶס אוֹיסְצוּוַואשְׁן, אַז דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב זָאל כָאטְשׁ הָאבְּן אַ פְרִישֶׁע הֶעמְד אוֹיף יוֹם טוֹב, זִי אִיז גֶעזִיצְן בַּיים יַם און גֶעוַואשְׁן דֶעם הֶעמְד, און אִין דִי זֶעלְבֶּע צַייט גֶעוֵויינְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז זֵיי זָאלְן הָאבְּן עֶפֶּעס אוֹיף פֶּסַח, אִינְצְוִוישְׁן אִיז אָנְגֶעקוּמֶען אַ גְרוֹיסֶע וִוינְט און אַרוֹיסְגֶעבְּלָאזְן דִי הֶעמְד פוּן אִיר הֶענְט, אַזוֹי אַז אֲפִילוּ אַ הֶעמְד הָאט זִי שׁוֹין אוֹיךְ נִישְׁט גֶעהַאט פַאר אִיר טַאטְן, זִי הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן זֵייעֶר צוּ וֵויינֶען און זִיךְ בֶּעטְן בַּיים אֵייבֶּערְשְׁטְן: "בַּאשֶׁעפֶער, מִיר זֶענֶען דָא אִין אַ פְרֶעמְדֶע לַאנְד, מָארְגְן אִיז שׁוֹין פֶּסַח און מִיר הָאבְּן נָאכְנִישְׁט קֵיין מַצוֹת און וַויין און אַנְדֶערֶע זַאכְן אוֹיף יוֹם טוֹב, און יֶעצְט הָאבּ אִיךְ שׁוֹין פַארְלוֹירְן דִי לֶעצְטֶע הֶעמְד אוֹיךְ, בַּאשֶׁעפֶער הֶעלְף מִיר!"

אַזוֹי רֶעדְנְדִיג צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אִיז אַדוּרְךְ גֶעפָארְן אַ וָואגְן מִיט אַ פָּאר-פָאלְק, אַ מַאן און אַ וַוייבּ, און זֵיי זֶעעֶן וִוי אַ פְרוֹי זִיצְט און וֵויינְט, הָאבְּן זֵיי אָפְּגֶעשְׁטֶעלְט דֶעם וָואגְן און אִיר גֶעפְרֶעגְט: "וֶוער בִּיזְטוּ? און פַארְוָואס וֵויינְסְטוּ?" הָאט זִי גֶעעֶנְטְפֶערְט אַז זִי אִיז אַ טָאכְטֶער פוּנֶעם

~ שִׁידוּכִים, שָׁלוֹם בַּיִת, און פַּרְנָסָה ~

דִי גְמָרָא זָאגְט (סוֹטָה ב.) קָשֶׁה זִוּוּגוֹ שֶׁל אָדָם כִּקְרִיעַת יַם סוּף, און אוֹיךְ (פְּסָחִים קיח.) קָשֶׁה פַּרְנָסָתוֹ שֶׁל אָדָם כִּקְרִיעַת יַם סוּף, אַ שִׁידוּךְ און פַּרְנָסָה זֶענֶען אַזוֹי שְׁוֶוער וִוי קְרִיעַת יַם סוּף.

אִין דֶעם טָאג שְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח, הָאט דָאךְ דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער גֶעשְׁפָּאלְטְן דֶעם יַם פַאר דִי אִידִישֶׁע קִינְדֶער, קוּמְט אוֹיס אַז אִין דֶעם טָאג אִיז זֵייעֶר מְסוּגָל צוּ בֶּעטְן פַאר דִי זַאכְן וָואס זֶענֶען אַזוֹי שְׁוֶוער וִוי קְרִיעַת יַם סוּף, וַוייל אִין דֶעם טָאג אִיז דָאס דָאךְ גֶעוָוארְן גְרִינְג.

דֶערְפַאר דַארְף אַ בָּחוּר אוֹיסְנִיצְן דֶעם טָאג צוּ מִתְפַּלֵל זַיין פַאר אַ גוּטֶע שִׁידוּךְ, און וֶוער עֶס הָאט שׁוֹין זוֹכֶה גֶעוֶוען חֲתוּנָה צוּ הָאבְּן דַארְף מִתְפַּלֵל זַיין פַאר שָׁלוֹם בַּיִת, און אַזוֹי אוֹיךְ פַאר פַּרְנָסָה בְּרֶיוַח.

און דִי תְּפִלוֹת וָואס מֶען בֶּעהְט אִין דֶעם הַיינְטִיגְן טָאג, אִיז זֵייעֶר שְׁטַארְק מְסוּגָל צוּ פּוֹעֶלְ׳ן אַלֶעם גוּטְס בַּיים אֵייבֶּערְשְׁטְן.

(שִׂיחוֹת מוֹהַרָא"ש חֵלֶק ט"ז עֶרֶךְ שְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח)

בַּעַל שֵׁם טוֹב, אוּן זֵיי קֶענֶען נִישְׁט קֵיינֶעם דָא אוּן זֵיי הָאבְּן גָארְנִישְׁט אוֹיף פֶּסַח, אוּן זִי זִיצְט דָא אוּן זִי בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז עֶר זָאל זֵיי הֶעלְפְן.

דִי פָּאר-פָּאלְק זֶענֶען גֶעוָוארְן זֵייעֶר פְרֵיילִיךְ וֶוען זֵיי הָאבְּן גֶעהֶערְט אַז זִי אִיז אַ טָאכְטֶער פוּן בַּעַל שֵׁם טוֹב אוּן זֵיי הָאבְּן אִיר אַרוֹיף גֶערוּפְן אוֹיפְ'ן וָואגְן, זִי אִיז אַרוֹיף גֶעגַאנְגֶען, אוּן זֵיי הָאבְּן אִיר גֶעזָאגְט אַז זִי דַארְף זִיךְ גָארְנִישְׁט זָארְגְן "דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט אוֹיסְגֶעהֶערְט דַיין תְּפִלָּה, מִיר הָאבְּן צוּגֶעגְרֵייט אַלֶע גוּטֶע זַאכְן פַאר יוֹם טוֹב, עֶסְן אוּן טְרִינְקֶען אוּן נַייעֶ וֶועשׁ אוּן וָואס דוּ וִוילְסְט, אִיר וֶועט הָאבְּן אַ פְרֵיילִיכְן יוֹם טוֹב, זֵיי הָאבְּן אִיר אַרוֹיפְגֶעבְּרֶענְגְט צוּ דִי אוֹיבֶּערְשְׁטֶע שְׁטָאק פוּן דִי הַכְנָסַת אוֹרְחִים, זֵיי הָאבְּן אִיר גֶעהָאלְפְן אַרוֹיפְשְׁלֶעפְּן אַלֶע זֵייעֶרֶע זַאכְן צוּ דִי אוֹיבֶּערְשְׁטֶע שְׁטָאק צוּ זֵייעֶר שְׁטוּבּ, אוּן זֵיי הָאבְּן צוּגֶעגְרֵייט אַ הֶערְלִיכֶע סֵדֶר טִישׁ וִוי עֶס פַּאסְט פַאר אַ קֶענִיג.

דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב מַאכְט מוֹפְתִים

וֶוער זֶענֶען גֶעוֶוען דִי פָּאר-פָּאלְק? אִין דִי צַייט וֶוען דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב אִיז גֶעוֶוען אִין דִי שְׁטָאט מֶעזֶעבִּיזְשׁ אוּן עֶר הָאט אוֹיסְגֶעלֶערְנְט פַאר יֶעדְן צוּ רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן צוּבִּיסְלֶעךְ הָאט עֶס אָנְגֶעהוֹיבְּן אַרַיינְצוּגֵיין אִין דִי וֶועלְט, מֶען הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ שְׁמוּעֶסְן אַז דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב רֶעדְט נָאר פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן אַ יֶעדֶע צָרָה וָואס מֶען קוּמְט אִים דֶערְצֵיילְן זָאגְט עֶר אַז מֶען זָאל נָאר בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הֶעלְפְט, אוּן מֶען זֶעט גָאר גְרוֹיסֶע יְשׁוּעוֹת בַּיי אִים, קְרַאנְקֶע וֶוערְן גֶעזוּנְט, אָרִימֶעלַייט בַּאקוּמֶען גֶעלְט, מֶענְטְשְׁן וָואס הָאבְּן נִישְׁט קֵיין קִינְדֶער וֶוערְן גֶעהָאלְפְן, אוּן אַזוֹי וַוייטֶער.

אִין דִי שְׁטָאט בֶּערְלִין דִי הוֹיפְּט שְׁטָאט פוּן דַייטְשְׁלַאנְד הָאט גֶעוואוֹינְט אַ פָּאר-פָּאלְק אַ מַאן אוּן וַוייבּ וָואס זֵיי זֶענֶען גֶעוֶוען זֵייעֶר גְרוֹיסֶע עֲשִׁירִים, זֵיי הָאבְּן גֶעהַאט גְרוֹיסֶע פַּאלַאצְן אוּן אַסַאךְ גֶעלְט, אָבֶּער זֵיי הָאבְּן נִישְׁט גֶעהַאט קֵיין קִינְדֶער, זֵיי הָאבְּן נִישְׁט גֶעוואוּסְט אַז דִי אֵיינְצִיגְסְטֶע עֵצָה אִיז נָאר צוּ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, זֵיי זֶענֶען אַרוּמְגֶעלָאפְן צוּ אַלֶע גְרוֹיסֶע דָאקְטוֹרִים אָבֶּער קֵיינֶער הָאט זֵיי נִישְׁט גֶעקֶענְט הֶעלְפְן, אַלֶע דָאקְטוֹרִים הָאבְּן זֵיי גֶעזָאגְט אַז עֶס אִיז נִישְׁט מֶעגְלִיךְ אַז זֵיי זָאלְן הָאבְּן קִינְדֶער, אוּן זֵיי זָאלְן פַארְגֶעסְן דֶערְפוּן, דָאס הָאט זֵיי זֵייעֶר גֶעשְׁטֶערְט, זֵיי זֶענֶען גֶעוֶוען זֵייעֶר טְרוֹיעֶרִיג.

אֵיינְמָאל הָאט צוּ זֵיי אַרַיינְגֶעקְלַאפְּט אַ אִיד נָאךְ צְדָקָה, דֶער אִיד הָאט גֶעזֶען וִוי דִי פָּאר-פָּאלְק זֶענֶען זֵייעֶר טְרוֹיעֶרִיג הָאט עֶר זֵיי גֶעפְרֶעגְט: "פַארְוָואס זֶענְט אִיר אַזוֹי טְרוֹיעֶרִיג? וָואס פֶעלְט אַייךְ דֶען? אִיר הָאט דָאךְ אַזוֹיפִיל גֶעלְט אוּן אַזֶעלְכֶע מֶעכְטִיגֶע פַּאלַאצְן?" הָאבְּן זֵיי גֶעעֶנְטְפֶערְט: "וָואס הָאבְּן מִיר פוּן דִי גַאנְצֶע גֶעלְט, אִין דִי צַייט וָואס מִיר הָאבְּן נִישְׁט זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ הָאבְּן קִינְדֶער, אוּן עֶס אִיז בִּכְלַל נִישְׁט מֶעגְלִיךְ אַז מִיר זָאלְן הָאבְּן קִינְדֶער", הָאט זֵיי דֶער גַבַּאי צְדָקָה גֶעזָאגְט: **"אִיר זָאלְט וִויסְן אַז אִין דֶעם שְׁטֶעטֶעלֶע מֶעזֶעבִּיזְשׁ אִין אוּקְרַיינֶע וואוֹינְט אַ גְרוֹיסֶער צַדִיק וָואס עֶס אִיז נִישְׁט דָא זַיינְ'ס גְלַייכְן אִין דִי וֶועלְט, עֶר הֵייסְט רֶבִּי יִשְׂרָאֵל בַּעַל שֵׁם טוֹב אוּן עֶר מַאכְט גֶעוַואלְדִיגֶע מוֹפְתִים, אַסַאךְ אִידְן זֶענֶען שׁוֹין גֶעהָאלְפְן גֶעוָוארְן מִיט קִינְדֶער בַּיי אִים, אִיךְ וָואלְט אַייךְ גֶערָאטְן אַז אִיר זָאלְט אַרִיבֶּערְפָארְן צוּ אִים אוּן בֶּעטְן אַ בְּרָכָה, עֶר הָאט זֵיי שְׁטַארְק צוּגֶערֶעדְט אַז זֵיי זָאלְן פָארְן, עֶר הָאט זֵיי גֶעזָאגְט: "וָואס קֶענְט אִיר דֶען פַארְלִירְן? כַאפְּט אַייךְ אַרִיבֶּער אוּן אִיר וֶועט גֶעהָאלְפְן וֶוערְן!".**

זֵיי הָאבְּן אָנְגֶענוּמֶען דַיינֶע וֶוערְטֶער אוּן זֵיי הָאבְּן אָפְּגֶעמַאכְט אַז זֵיי גֵייעֶן פָארְן צוּם בַּעַל שֵׁם טוֹב, אָבֶּער אַזוֹי וִוי עֶס אִיז שׁוֹין גֶעוֶוען נָאנְט צוּ פֶּסַח, הָאבְּן זֵיי זִיךְ אַיינְגֶעפַּאקְט צוּ עֶסְן פַאר אַ גַאנְצֶע פֶּסַח מַצוֹת, וֵויין, פִישׁ, אוּן פְלֵיישׁ, אוּן אַלֶעס גוּטְס, אַז אוֹיבּ זֵיי בְּלַייבְּן אִינְמִיטְן וֶועג אוֹיף פֶּסַח, זָאלְן זֵיי נִישְׁט דַארְפְן צוּקוּמֶען צוּ קֵיין מֶענְטְשְׁן, נָאר פַארְקֶערְט זֵיי זָאלְן נָאךְ קֶענֶען גֶעבְּן פַאר אַנְדֶערֶע, אוּן אַזוֹי הָאבְּן זֵיי זִיךְ אַרוֹיסְגֶעלָאזְט אוֹיפְן וֶועג צוּ מֶעזֶעבִּיזְשׁ.

נָאךְ אַ לַאנְגֶע שְׁוֶוערֶע רֵייזֶע זֶענֶען זֵיי אָנְגֶעקוּמֶען צוּ מֶעזֶעבִּיזְשׁ, זֵיי הָאבְּן זִיךְ גְלַייךְ נָאכְגֶעפְרֶעגְט וִוי דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב וואוֹינְט, אָבֶּער מֶען הָאט זֵיי גֶעזָאגְט אַז דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב אִיז דִי וָואךְ אַוֶועקְגֶעפָארְן פוּן מֶעזֶעבִּיזְשׁ אוֹיפְן וֶועג צוּ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אוּן מֶען הָאט זֵיי גֶעוִויזְן דֶער וֶועג וִוי דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב אִיז גֶעפָארְן, זֵיי הָאבְּן גֶעטְרַאכְט אַז זֵיי זֶענֶען שׁוֹין סַיי וִוי גֶעפָארְן אַזַא לַאנְגֶע וֶועג בִּיז דָא צוּ בַּאקוּמֶען אַ בְּרָכָה פוּנֶעם בַּעַל שֵׁם טוֹב, וֶועלְן זֵיי שׁוֹין וַוייטֶער נָאכְפָארְן דֶעם בַּעַל שֵׁם טוֹב כְּדֵי אִים צוּ כַאפְּן אוּן בַּאקוּמֶען פוּן אִים אַ בְּרָכָה אוֹיף קִינְדֶער.

זֵיי הָאבְּן אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ פָארְן פוּן דָארְף צוּ דָארְף פוּן שְׁטָאט צוּ שְׁטָאט, אָבֶּער וִוי זֵיי זֶענֶען אָנְגֶעקוּמֶען הָאט מֶען זֵיי גֶעזָאגְט אַז דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב אִיז יֶעצְט דָא גֶעוֶוען, אוּן עֶר אִיז מַמָשׁ יֶעצְט אַוֶועקְגֶעפָארְן, לוֹיפְט אִים נָאךְ וֶועט אִיר אִים אֶפְשֶׁר נָאךְ כַאפְּן, אַזוֹי זֶענֶען זֵיי נָאכְגֶעפָארְן דֶעם בַּעַל שֵׁם טוֹב אַ גַאנְצְן צַייט בִּיז זֵיי זֶענֶען אָנְגֶעקוּמֶען קֵיין אָדֶעס צוּם יַם, אוּן דָארְט הָאט מֶען זֵיי גֶעזָאגְט אַז דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב אִיז יֶעצְט אַרוֹיסְגֶעפָארְן מִיט אַ שִׁיף קֵיין טֶערְקֵיי, זֶענֶען זֵיי גְלַייךְ אוֹיךְ אַרוֹיפְגֶעגַאנְגֶען אוֹיף אַ שִׁיף מִיט אַלֶע זֵייעֶרֶע פֶּעקְלֶעךְ אוֹיף פֶּסַח, אוּן גֶעפָארְן צוּ טֶערְקֵיי, אוּן זֵיי זֶענֶען אָנְגֶעקוּמֶען אִין אִינְסְטַאנְבּוּל, זֵיי זֶענֶען גְלַייךְ צוּגֶעפָארְן צוּ דִי הַכְנָסַת אוֹרְחִים אוּן זֵיי הָאבְּן גֶענוּמֶען אַ שְׁטוּבּ אוֹיף דִי אוֹיבֶּערְשְׁטֶע שְׁטָאק וִוי דִי עֲשִׁירִים שְׁטֵייעֶן אַיין אוּן זֵיי הָאבְּן זִיךְ אוֹיסְגֶעפַּאקְט אוֹיף פֶּסַח.

זֵיי הָאבְּן זִיךְ אָנְגֶעהוֹיבְּן נָאכְצוּפְרֶעגְן וִוי דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב אִיז, אָבֶּער קֵיינֶער הָאט נִישְׁט גֶעוואוּסְט וֶוער דָאס אִיז, זֵיי זֶענֶען גֶעגַאנְגֶען צְוִוישְׁן דִי אָרִימֶעלַייט אוּן זִיךְ נָאכְגֶעפְרֶעגְט אוֹיבּ אֵיינֶער הָאט גֶעזֶען אַ אַשְׁכְּנַזִי'שֶׁער חָכָם פוּן אוֹיסְלַאנְד אָבֶּער קֵיינֶער הָאט זֵיי נִישְׁט גֶעקֶענְט הֶעלְפְן, וֶוען עֶס אִיז אָנְגֶעקוּמֶען עֶרֶב פֶּסַח, זֵיי זֶענֶען שׁוֹין גְרֵייט צוּם יוֹם טוֹב, הָאבְּן זֵיי זִיךְ אַרוֹיסְגֶעלָאזְט אוֹיף אַ שְׁפַּאצִיר אִין שְׁטָאט, אֶפְשֶׁר דָאךְ וֶועלְן זֵיי גֶעוואוֹיר וֶוערְן וִוי דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב גֶעפִינְט זִיךְ, עֶס קֶען דָאךְ נִישְׁט זַיין אַז קֵיינֶער וֵוייסְט נִישְׁט וִוי עֶר אִיז, אוּן אַזוֹי זֶענֶען זֵיי אָנְגֶעקוּמֶען צוּם בָּארְטְן פוּן יַם אוּן דָארְט גֶעטְרָאפְן אַ פְּרוֹי וֵויינֶען, אוּן זִי דֶערְצֵיילְט אַז זִי אִיז אַ טָאכְטֶער פוּן בַּעַל שֵׁם טוֹב דֶערְפַאר זֶענֶען זֵיי גֶעוָוארְן זֵייעֶר פְרֵיילִיךְ אוּן זֵיי הָאבְּן אִיר אֵיינְגֶעלַיידֶענְט אַז זִי זָאל קוּמֶען צוּ זֵיי

אויף פֶּסַח.

די סֵדֶר נאַכט אין אינסטאַנבּול

אָדֶל, די טאָכטער פוּנעם בַּעַל שֵׁם טוֹב, אֲפִילוּ זי האָט געוויינט אַז זי האָט נישט אויף פֶּסַח, אָבער זי האָט געגלייבט אַז דער אייבערשטער וועט זיכער העלפן זי האָט אָבער נישט געוואוּסט ווי אַזוֹי, אָבער דער אייבערשטער האָט געהאָלפן אַז זי האָט געטראָפן די פּאַר-פּאָלק וואָס האָט זיי אַריין געגוּמען אויף פֶּסַח.

דער בַּעַל שֵׁם טוֹב איז ווייטער געווען אין בֵּית הַמִּדְרָשׁ, ער האָט זיך בִּכְלָל נישט געזאָרגט, ער האָט געבעטן דעם אייבערשטן, און ער האָט געגלייבט אַז דער אייבערשטער וועט אים זיכער העלפן, ער איז געבליבן אין בֵּית הַמִּדְרָשׁ צוּ מִנְחָה און דערנאָך צוּ מַעֲרִיב.

נאָכן דאַווענען האָט שוין זיין טאָכטער אים אָפּגעוואַרט אינדרויסן, און אים גְלייך געפירט צוּ די אויבערשטע שטאָק אין די הַכְנָסַת אוֹרְחִים ווי עס איז שוין געווען צוּגעגרייט אַ הערליכע סֵדֶר טיש, און אַלע האָבן שוין געוואַרט אויפן בַּעַל שֵׁם טוֹב, דער בַּעַל שֵׁם טוֹב האָט גאָרנישט געפרעגט נאָר ער האָט זיך גלייך געזעצט אויבן אָן און אָנגעהויבן צוּ פירן דעם סֵדֶר מיט גרויס פְרייד, ער האָט געזאָגט די הַגָּדָה, און אויך געזאָגט אַסאַך תּוֹרָה וואָס דאָס האָט געגוּמען אַ לאַנגע צייט.

ווען מען איז אָנגעקומען צוּ שֻׁלְחָן עוֹרֵךְ, האָט דער בַּעַל שֵׁם טוֹב אָנגעהויבן עסן די סְעוּדָה מיט גרויס פְרייד, און דעמאָלט האָט ער זיך אויסגעדרייט צוּ די פּאַר-פּאָלק און זיי געזאָגט: "איך ווייס אַז איר זענט געקומען דאָ ווייל איר האָט נישט קיין קינדער, דערפאַר וואונטש איך אייך אָן אַז אין דעם זְכוּת וואָס איר האָט מיר צוּגעשטעלט אויף יוֹם טוֹב וועט איר געהאָלפן ווערן מיט אַ קינד!"

גְלייך ווען דער בַּעַל שֵׁם טוֹב האָט אַרויסגעזאָגט די ווערטער איז ער געוואָרן ווייס ווי די וואַנט און ער האָט אַראָפּגעלייגט זיין קאָפּ פאַר אַ שטיק צייט ביז ער איז פּלוּצלינג אויפגעשפּרונגען פוּן פְלאַץ מיט פְרייד און אויסגערופן: "וועל איך דינען דעם אייבערשטן אָן עוֹלָם הַבָּא!", און ער האָט אָנגעהויבן צוּ טאַנצן מיט גרויס פְרייד.

זיין טאָכטער אָדֶל האָט שְׁפּעטער געזאָגט די פְּשַׁט דערפוּן, אַז אַזוֹי ווי די פּאַר-פּאָלק האָט נישט געקענט האָבן קיין קינדער, און ווען דער בַּעַל שֵׁם טוֹב האָט זיי אָנגעוואונטשן אַז זיי זאָלן האָבן אַ קינד האָט געמוּזט געשען אַ גרויסע נֵס אַרויס פוּן דֶרֶךְ הַטֶּבַע, דערפאַר האָט מען אויסגערופן אין הימל אַז דער בַּעַל שֵׁם טוֹב האָט פאַרלוירן זיין עוֹלָם הַבָּא, ווען דער בַּעַל שֵׁם טוֹב האָט דאָס געהערט איז ער געוואָרן זייער דערשראָקן, בּיז ער האָט אָפּגעמאַכט אַז ער וועט דינען דעם אייבערשטן אָן עוֹלָם הַבָּא, און ער האָט אָנגעהויבן צוּ טאַנצן פאַר פְרייד אַז ער גייט שוין יעצט דינען דעם אייבערשטן אָן עוֹלָם הַבָּא, נאָר פאַרן אייבערשטן אַליין, אָבער פאַרשטייט זיך אַז אין דעם זְכוּת האָט ער צוּריק בּאַקומען זיין גאַנצע עוֹלָם הַבָּא און נאָך מער.

דער בַּעַל שֵׁם טוֹב האָט געבענטשט בִּרְכַּת הַמָּזוֹן און ווייטער געפירט דעם סֵדֶר בּיז מען איז אָנגעקומען צוּ הַלֵּל הַגָּדוֹל.

לְעוֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבַדּוֹ

ווען דער בַּעַל שֵׁם טוֹב איז אָנגעקומען צוּ דעם פָּסוּק "לְעוֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבַדּוֹ" האָט ער אָנגעהויבן איבערצוּחַזֶר'ן דעם פָּסוּק איין מאָל און נאָכאַמאָל מיט אַ ווייניגדיגע קוֹל, ער איז איבער געגאַנגען דעם פָּסוּק אָן אַ שִׁיעוּר מאָל מיט אַ בּעטענדיגע ווייניגדיגע ניגון נאָכאַמאָל און נאָכאַמאָל אָן אַ שִׁיעוּר, בּיז צוּבּיסלעך איז דער עוֹשֶׁר איינגעשלאָפן און אויך זיין ווייב, נאָכדעם איז רֶבִּי צְבִי דער סוֹפֵר אויך איינגעשלאָפן און נאָכדעם די צַדֶּקֶת אָדֶל, אָבער דער בַּעַל שֵׁם טוֹב גיבּט נישט אויף ער זינגט איבער דעם פָּסוּק אָן אַ שִׁיעוּר מאָל.

דער סוּלטאַן פוּן טערקיי

דער סוּלטאַן, דאָס מיינט דער קעניג, פוּן טערקיי איז געווען זייער אַ גוּטער קעניג ער פְלעגט זיך פירן אַז פוּן צייט צוּ צייט איז ער אַרויסגעגאַנגען פוּן זיין פּאַלאַץ פאַרשטעלט ווי אַ פְּשׁוּט'ער מענטש און ער האָט זיך אַרוּם געדרייט צווישן מענטשן און געזען וואָס עס פעלט פאַר זיינע מענטשן, דערנאָך איז ער אַהיימגעגאַנגען און זיי אַרויסגעהאָלפן, פאַר איינעם האָט ער געשיקט געלט, פאַר איינעם אַ דאָקטער, און אַזוֹי ווייטער, און קיינער האָט נישט געוואוּסט פוּן ווי ער ווייסט וואָס עס פעלט פאַר יעדן.

ער האָט זיך אַזוֹי געפירט יאָרן לאַנג, בּיז איינמאָל ווען ער איז אַזוֹי אַרוּם געגאַנגען פאַרשטעלטערהייט האָבן אים רויבערס געכאַפּט, זיי האָבן נישט געוואוּסט אַז ער איז דער קעניג, זיי האָבן אים סְתָּם אַזוֹי געכאַפּט און צוּגענוּמען זיין געלט, און דערנאָך האָבן זיי אים געוואָלט הַרגֶ'ענען.

דער קעניג האָט זיך געוואָנדן צוּ זיי און געזאָגט: "עס איז אַ שאָד אַז איר זאָלט מיר הַרגֶ'ענען ווייל איר קענט מאַכן פוּן מיר אַסאַך געלט, איך בּין אַ גרויסער מוּמְחֶה אין מאַכן טעפּיכער (קאַרפּעטס), איך קען מאַכן זייער שיינע טעפּיכער, און די טעפּיכער קענט איר פאַרקויפן און פוּן דעם מאַכן אַסאַך געלט", דער פְּלאַן איז געפעלן פאַר די רויבערס און זיי האָבן אים געטראָגן צוּ זייער בּאַהעלטעניש און אים געבּרענגט די זאַכן וואָס ער האָט געדאַרפט דערפאַר, און ער האָט אָנגעהויבן צוּ מאַכן טעפּיכער.

אינצווישן איז געוואָרן אַ גרויסע טוּמֶל אין שטאָט אַז דער קעניג איז פאַרלוירן, מען האָט אים אַרוּם געזוּכט, אָבער מען האָט אים נישט געקענט טרעפן, ווי דער ערד וואָלט אים איינגעשלינגען.

ווען דער קעניג האָט געענדיגט מאַכן דעם ערשטן טעפּיך, האָט ער אונטערגעשריבן אין דער זייט די ערשטע אוֹת פוּן זיין נאָמען, ער האָט גערופן די רויבערס און ער האָט זיי געזאָגט: "נעמט דעם טעפּיך און גייט צוּ דעם אידישן וויין סוֹחֵר און איר זאָלט עס אים פאַרקויפן נאָר פאַר גאָר טייער געלט, איר זאָלט נישט מַסְכִּים זיין עס צוּ פאַרקויפן פאַר אַ בּיליגערע פְּרייז בְּשׁוּם אוֹפֶן.

דער מענטש צוּ וועם דער קעניג האָט געשיקט איז געווען אַ איד וואָס האָט געהאַנדלט מיט וויין און ער פְלעגט צוּשטעלן די וויין פאַרן קעניג'ס פּאַלאַץ, און ער איז געווען זייער גוּט מיטן קעניג.

די רויבערס זענען אַרויס מיט דעם טעפּיך זיי האָבן עס פּרוּבּירט צוּ פאַרקויפן קוֹדֶם אויף אַנדערע פְּלעצער אָבער קיינער האָט עס נישט געוואָלט אָפּקויפן פאַר אַזאַ

טײַערע פּרײַז װײַל עס איז נישט געװען װערט אַזױפיל, ביז זײ זענען אָנגעקומען צו דעם װײַין סוחר און האָבן אים אָנגעטראָגן צו קױפן דעם טעפּיך פאַר טײַער געלט, דער סוחר האָט זיך זײער געװאונדערט פאַרװאָס זײ בעטן אַזױ סאַך געלט ער האָט באַטראַכט דעם טעפּיך און באַמערקט װי אין די זײַט איז אונטערגעשריבן די ערשטע אות פונעם קעניג'ס נאָמען ער האָט שױן געהאַט געהערט אַז דער קעניג איז פאַרלױרן, איז אים אײַנגעפאַלן אפשר האָט דער טעפּיך עפּעס צו טון מיט דעם, ער האָט געזאָגט פאַר די רױבערס: "איך זע אַז דאָס איז זײער אַ גוטע טעפּיך און איך בין גרײט עס אָפּצוקױפן פאַר טײַער געלט און איך װיל אַז איר זאָלט מיר ברענגען נאָך אַסאַך פון די סאָרט טעפּיכער.

די רױבערס זענען צוריקגעגאַנגען צו זײער געפאַנגענעם, דער קעניג, און אים דערצײלט אַז זײ האָבן מצליח געװען, דער װײַין סוחר האָט עס אָפּגעקױפט פאַר טײַער געלט און ער דאַרף נאָך פון די סאָרט, דער קעניג האָט זיך געפרײדט און אָנגעהױבן צו מאַכן נאָך אַסאַך פון די טעפּיכער און יעדעס מאָל האָט ער אַרײַן געשריבן נאָך אײן אות פון זײַן נאָמען.

עס איז נישט אַריבער אַ לאַנגע צײַט און דער װײַין סוחר האָט געכאַפּט װאָס דאַ גײט פאָר אַז דער קעניג איז געפאַנגען בײַ די מענטשן װאָס קומען אים פאַרקױפן די טעפּיכער, ער האָט עס שנעל איבערגעגעבן פאַר די פּאָליס און זײ זענען שטילערהײט נאָכגעגאַנגען די רױבערס ביז מען האָט געכאַפּט זײער באַהעלטעניש און דאָרט האָבן זײ געטראָפן דעם קעניג און אים באַפרײַט.

גלײַך נאָכדעם האָט דער קעניג גערופן דעם װײַין סוחר און זיך זײער שטאַרק באַדאַנקט פאַר אים פאַרן ראַטעװען זײַן לעבן, און ער האָט אים געפרעגט: "זאָג מיר װאָס איך קען דיר באַצאָלן פאַר די גרױסע טובה װאָס דו האָסט מיר געטון אַז דו האָסט געראַטעװעט מײַן לעבן?"

דער װײַין סוחר האָט געענטפערט פאַרן קעניג: "איך דאַרף גאָרנישט, איך האָב ברוך ה' פון אַלעם גוטן, אײן טובה װיל איך נאָר בעטן פונעם קעניג אַז איך זאָל באַקומען אַ "רשות-צעטל" אַז װען איך װיל קען איך אַרײַנקומען אינעם קעניג'ס פּאַלאַץ, איך װעל קײנמאָל נישט דאַרפן זיך אײַנמעלדן פון פאָראױס.

דער קעניג האָט מסכים געװען און אים געגעבן אַ צעטל אַז ער און זײַנע קינדער ביז אײביג קענען שטענדיג אַרײַנקומען אין פּאַלאַץ, און אפילו נאָכדעם װאָס דער קעניג װעט שטאַרבן װעלן זײ אײביג קענען אַרײַנקומען אינעם קעניג'ס פּאַלאַץ װען זײ װילן בײַטאָג צו בײַנאַכט.

יאָרן זענען אַריבער, דער קעניג איז געשטאָרבן און זײַן זון האָט אים איבערגענומען, דער װײַין סוחר איז אױך געשטאָרבן און זײַן זוהן האָט איבערגענומען די װײַין געשעפט און אױך די רשות צעטל פונעם קעניג אַרײַנצוגײן װען ער װיל אין קעניג'ס פּאַלאַץ.

דער נײַער קעניג האָט זיך שױן נישט געהאַלטן אַזױ נאָענט מיט דעם נײַעם װײַין סוחר אָבער די מאַמע פונעם קעניג האָט זיך יאָ נאָענט געהאַלטן מיט די משפּחה פונעם װײַין סוחר װאָס האָט געראַטעװעט איר מאַן.

פאַרטרײַבן די אידן

דער נײַער קעניג האָט געהאַט אַן עצה-געבער אַ גרױסער רשע װאָס האָט זײער פײַנט געהאַט אידן, ער איז געװען אַ קריסט, אָבער אַזױ װי יענע צײַט האָבן אין טערקײ געװאױנט נאָר מוסלימענער און די מוסלימענער האָבן פײַנט די קריסטן, דערפאַר האָט זיך דער עצה-געבער פאַרשטעלט װי אַ מוסלימענער ער האָט נישט אױסגעזאָגט אַז ער איז אַ קריסט.

דער עצה-געבער פלעגט אײביג אָנרעדן דעם קעניג קעגן אידן, ביז זײַנע װערטער האָבן אָנגעהױבן אַרײַן צו גײן אינעם קעניג'ס קאָפּ, און ער האָט אױך אָנגעהױבן פײַנט צו האָבן אידן, ביז זײ האָבן אָפּגעמאַכט צװישן זיך אַז זײ גײען אַרױסטרײַבן אַלע אידן פון אינסטאַנבול, זײ האָבן אָפּגעשמועסט אַז זײ גײען דאָס טון אינעם ערשטן טאָג פּסח אינדערפרי, מען װעט פּלוצלינג אױסרופן אַז אַלע אידן מוזן שױן פאַרלאָזן אינסטאַנבול און איבערלאָזן זײער גאַנצע פאַרמעגן, װער עס װעט נישט פאָלגן װעט מען הרג'ענען, דער עצה-געבער מיטן קעניג האָבן זיך דאָס שטילערהײט אָפּגעשמועסט און נאָר זײ בײדע האָבן געװאוסט פון דעם.

דער חלום פּסח בײַנאַכט

יענעם סדר נאַכט, אַ נאַכט פאַר מען האָט געדאַרפט אױספירן די ביטערע גזירה, דער זון פונעם װײַין סוחר גײט שלאָפן נאָכן סדר, און ער חלומ'ט װי זײַן

~ איך װיל הערן דײַן קול ~

דער מדרש זאָגט (שמות רבה כא, ה) אַז װען די אידן האָבן געאַרבעט שװער אין מצרים, די מצריים האָבן זײ געפּײניגט, האָבן זײ אױפגעהױבן די אױגן צום אײבערשטן, און געשריגן צו אים, און דער אײבערשטער האָט זײ געהאָלפן און אַרױסגענומען פון מצרים מיט זײַן שטאַרקע האַנט, אָבער נאָכדעם װאָס זײ זענען אַרױס, האָבן זײ שױן נישט גערעדט צום אײבערשטן, און דער אײבערשטער האָט דאָך געװאָלט הערן זײער קול נאָכאַמאָל, װאָס האָט ער געטוהן? ער האָט אָנגערײצט פּרעה אַז ער זאָל זײ נאָכלױפן, און אַזױ האָבן זײ װײטער געשריגן צום אײבערשטן.

זעהט מען פון דעם אַ געװאַלדיגע התחזקות פאַר יעדן איד, אַז אַלע צרות װאָס אַ מענטש האָט איז נאָר װײַל דער אײבערשטער װיל הערן זײַן קול, און װי נאָר ער װעט עפענען די מױל און רעדן צום אײבערשטן װעט ער געהאָלפן װערן.

װען אַ מענטש האָט אַביסל שכל און ישוב הדעת, קען ער זיך אײַנשפּאָרן אַסאַך צרות, ער הײבט שױן אָן צו רעדן צום אײבערשטן, ער װאַרט נישט ביז די צרות קומען, ער דאַנקט און ער לױבט דעם אײבערשטן אױף די גוטע זאַכן װאָס ער האָט, און אַזױ דאַרף ער נישט באַקומען קײן צרות צו עפענען זײַן מױל צום אײבערשטן.

(שיחות מוהרא"ש חלק ט"ז ערך שביעי של פּסח)

טַאטֶע קוּמְט צוּ אִים אוּן זָאגְט אִים: ״מֵיין קִינְד זָאלְסְט וִויסְן אַז עֶס הֶענְגְט אַ בִּיטֶערֶע גְזֵירָה אוֹיף דִי שְׁטָאט, דֶער קֶענִיג וִויל מָארְגְן אַרוֹיסְטְרַייבְּן אַלֶע אִידְן, גֵיי שְׁנֶעל נֶעם דֶעם רְשׁוּת צֶעטְל וָואס דוּ הָאסְט אַרַיינְצוּגֵיין אִין קֶענִיג׳ס פַּאלַאץ, לוֹיף שְׁנֶעל צוּם פַּאלַאץ, קוֹדֶם זָאלְסְטוּ גֵיין צוּ דִי מַאמֶע פוּנֶעם קֶענִיג, אוּן דֶערְצֵייל אִיר דִי גַאנְצֶע מַעֲשֶׂה, אוּן צוּזַאמֶען זָאלְט אִיר גֵיין צוּם קֶענִיג אוּן זִיךְ בֶּעטְן בַּיי אִים עֶר זָאל אָפְּרוּפְן דִי גְזֵירָה, זָאלְסְט זָאגְן פַארְן קֶענִיג אַז עֶר זָאל וִויסְן אַז זַיין עֵצָה-גֶעבֶּער מֵיינְט גָארְנִישְׁט זַיין טוֹבָה וַוייל עֶר אִיז בֶּאֱמֶת אַ בַּאהַאלְטֶענֶער קְרִיסְט, אוּן אוֹיבּ עֶר וֶועט שִׁיקְן סָאלְדַאטְן יֶעצְט אִינְמִיטְן דִי נַאכְט צוּ דֶעם עֵצָה-גֶעבֶּער וֶועט מֶען זֶען וִוי עֶר שְׁלָאפְט מִיט אַ גְרוֹיסְן צֵלֶם הֶעכֶער זַיין קָאפּ.

דֶער זוּן פוּנֶעם וַויין סוֹחֵר הָאט גֶעטְרַאכְט צוּ זִיךְ עֶס אִיז דָאךְ נָאר אַ חָלוֹם, אוּן עֶר אִיז זִיךְ וַוייטֶער גֶעשְׁלָאפְן, אָבֶּער וֶוען דֶער חָלוֹם הָאט זִיךְ אִיבֶּערְגֶע׳חַזְרְ׳ט אַסַאךְ מָאל הָאט עֶר זִיךְ דֶערְשְׁרָאקְן אוּן עֶר הָאט אָפְּגֶעמַאכְט אַז עֶר גֵייט צוּם קֶענִיג.

גֶעזָאגְט אוּן גֶעטוּן, עֶר הָאט גֶענוּמֶען דֶעם רְשׁוּת צֶעטְל אוּן עֶר אִיז גֶעלָאפְן צוּם קֶענִיג אִינְמִיטְן דִי נַאכְט, אוֹיפְן וֶועג צוּם פַּאלַאץ אִיז עֶר אַדוּרְךְ גֶעגַאנְגֶען דִי הַכְנָסַת אוֹרְחִים אוּן עֶר הֶערְט אַרוֹיס פוּן פֶענְסְטֶער וִוי אֵיינֶער זִינְגְט מִיט אַ וֵויינֶעדִיגֶע קוֹל דֶעם פָּסוּק ״לְעוֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבַדּוֹ״ אֵיינְמָאל אוּן נָאכְאַמָאל, דֶער סוֹחֵר טְרַאכְט צוּ זִיךְ: ״וֶוען דֶער אִיד זָאל וִויסְן וָואסֶערֶע גְרוֹיסֶע נִיסִים מִיר דַארְפְן יֶעצְט, וָואלְט עֶר זִיךְ גָארְנִישְׁט אַזוֹי אוּנְטֶער גֶעזִינְגֶען״ אוּן עֶר אִיז זִיךְ וַוייטֶער גֶעגַאנְגֶען צוּם פַּאלַאץ.

דִי רְשׁוּת צֶעטְל וָואס עֶר הָאט גֶעהַאט הָאט אִים גֶעעֶפֶענְט אַלֶע טִירְן אוּן טוֹיעֶרְן, קוֹדֶם אִיז עֶר גֶעגַאנְגֶען צוּ דִי מַאמֶע פוּנֶעם קֶענִיג אַזוֹי וִוי זַיין טַאטֶע הָאט אִים גֶעהֵייסְן, עֶר הָאט אִיר אוֹיפְגֶעוֶועקְט פוּן שְׁלָאף אוּן גֶעוֵויינְט פַאר אִיר זִי זָאל רַחְמָנוּת הָאבְּן אוֹיף דִי אִידְן, עֶר הָאט אִיז דֶערְצֵיילְט אַלֶעס וָואס זַיין טַאטֶע הָאט אִים גֶעזָאגְט אִין חָלוֹם, זִי - דִי מַאמֶע - וָואס הָאט שְׁטַארְק מַכִּיר טוֹבָה גֶעוֶוען פַאר דֶעם וַויין סוֹחֵר, הָאט אִים צוּגֶעזָאגְט אַז זִי וֶועט גֵיין מִיט אִים צוּם קֶענִיג אוּן אִים בֶּעטְן מְבַטֵל צוּ זַיין דִי שְׁלֶעכְטֶע גְזֵירָה.

צוּזַאמֶען זֶענֶען זֵיי גֶעגַאנְגֶען צוּם קֶענִיג אוּן אִים אוֹיפְגֶעוֶועקְט, דִי מַאמֶע הָאט זִיךְ גֶעבֶּעטְן בַּיי אִים אַז עֶר זָאל אָפְּרוּפְן דִי גְזֵירָה, דֶער אִיד דֶער וַויין סוֹחֵר הָאט נָאךְ צוּגֶעלֵייגְט אוּן גֶעזָאגְט צוּם קֶענִיג: ״דֶער עֵצָה-גֶעבֶּער וָואס הָאט דִיר אַיינְגֶערֶעדְט אַז דִי אִידְן זֶענֶען נִישְׁט גוּט אִיז גָאר נִישְׁט קֵיין מוּסְלִימֶענֶער עֶר אִיז אַ בַּאהַאלְטֶענֶער קְרִיסְט אוּן אוֹיבּ דוּ וֶועסְט יֶעצְט שִׁיקְן מִילִיטֶער צוּ זַיין הוֹיז וֶועט מֶען זֶען וִוי עֶר שְׁלָאפְט מִיט אַ גְרוֹיסֶע צֵלֶם הֶעכֶער זִיךְ.

דָאס הָאט שׁוֹין זֵייעֶר אוֹיפְגֶערֶעגְט דֶעם קֶענִיג, ״דֶער עֵצָה-גֶעבֶּער אוֹיף וֶועם עֶר הָאט זִיךְ אַזוֹי שְׁטַארְק פַארְלָאזְט אִיז גָאר אַ בַּאהַאלְטֶענֶער קְרִיסְט?!״ עֶר הָאט גְלַייךְ גֶעשִׁיקְט סָאלְדַאטְן צוּ דֶעם עֵצָה-גֶעבֶּערְס הוֹיז צוּ זֶען אוֹיבּ עֶס אִיז אֱמֶת, אוּן וֶוען דִי סָאלְדַאטְן זֶענֶען אָנְגֶעקוּמֶען צוּ זַיין הוֹיז הָאבְּן זֵיי טַאקֶע גֶעזֶען וִוי עֶר שְׁלָאפְט מִיט אַ צֵלֶם, דָאס הָאט זֵיי אַזוֹי שְׁטַארְק אוֹיפְגֶערֶעגְט, וַוייל דִי מוּסְלִימֶענֶער הָאבְּן זֵייעֶר פַיינְט דִי קְרִיסְטְן, אַז זֵיי הָאבְּן אִים גְלַייךְ אַרָאפְּגֶעהַאקְט דֶעם קָאפּ נָאךְ אִינְמִיטְן שְׁלָאף, פַארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז דִי גְזֵירָה אִיז גְלַייךְ בָּטֵל גֶעוָוארְן, אוּן דֶער וַויין סוֹחֵר אִיז צוּרִיק אַהֵיים גֶעגַאנְגֶען פְרֵיילִיכֶערְהֵייט.

אוֹיפְ׳ן וֶועג אַהֵיים אִיז עֶר נָאכְאַמָאל דוּרְךְ גֶעגַאנְגֶען דִי הַכְנָסַת אוֹרְחִים אוּן עֶר הֶערְט וִוי דֶער אִיד זִינְגְט נָאךְ אַלְץ דֶעם פָּסוּק ״לְעוֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבַדּוֹ״, אָבֶּער דָאס מָאל מִיט אַ פְרֵיילִיכֶער נִיגוּן, עֶס אִיז אִים גֶעוֶוען אִינְטֶערֶעסַאנְט דִי גַאנְצֶע זַאךְ, עֶר הָאט זִיךְ וַוייטֶער אַהֵיים שְׁפַּאצִירְט.

פֶּסַח אִינְדֶערְפְרִי וֶוען מֶען אִיז גֶעגַאנְגֶען אִין שׁוּהל, אִיז דֶער וַויין סוֹחֵר אַרוֹיף אוֹיפְ׳ן בִּימָה אוּן גֶעבֶּעטְן רְשׁוּת צוּ זָאגְן עֶטְלִיכֶע וֶוערְטֶער, עֶר הָאט דֶערְצֵיילְט דִי גְרוֹיסֶע נֵס וָואס דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט מִיט זֵיי גֶעטוּן דִי נַאכְט, אוּן עֶר הָאט אוֹיךְ צוּגֶעלֵייגְט אַן אִינְטֶערֶעסַאנְטֶע זַאךְ וָואס עֶר הָאט גֶעהֶערְט וִוי אַ אִיד זִינְגְט קוֹדֶם דֶעם פָּסוּק ״לְעוֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבַדּוֹ״ מִיט אַ וֵויינֶעדִיגֶע נִיגוּן אוּן דֶערְנָאךְ מִיט אַ לֶעבֶּעדִיגֶע נִיגוּן.

וֶוען מֶען הָאט זִיךְ נָאכְגֶעפְרֶעגְט אִיז מֶען גֶעוואוּיר גֶעוָוארְן אַז דָאס אִיז גֶעוֶוען דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב, אוּן אַזוֹי אִיז זַיין הֵיילִיגֶע נָאמֶען פַארְשְׁפְּרֵייט גֶעוָוארְן בַּיי דִי אִידְן אִין אִינְסְטַאנְבּוּל.

אַ שְׁטוּרֶעם וִוינְט אוֹיפְן יַם

נָאךְ דִי עֶרְשְׁטֶע טֶעג יוֹם טוֹב הָאבְּן דִי פָּאר-פָּאלְק זִיךְ גֶעזֶעגְנְט פוּנֶעם בַּעַל שֵׁם טוֹב, זֵיי הָאבְּן אִים גֶעפְרֶעגְט: ״מִיט וָואס קֶענֶען מִיר אַייךְ בַּאצָאלְן פַאר דִי בְּרָכָה וָואס אִיר הָאט אוּנְז אָנְגֶעוואוּנְטְשְׁן מִיר זָאלְן זוֹכֶה זַיין צוּ הָאבְּן קִינְדֶער?״ דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט זֵיי גֶעזָאגְט אַז עֶר דַארְף גָארְנִישְׁט, נָאר אַז זֵיי זָאלְן אִים קוֹיפְן דְרֵיי זִיצְן אוֹיף אַ שִׁיף צוּ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, זֵיי הָאבְּן זִיךְ גֶעפְרֵיידְט דָאס צוּ טוּן אוּן זֵיי הָאבְּן גֶעטְרָאפְן אַ שִׁיף וָואס פָּארְט אִין חוֹל הַמּוֹעֵד צוּ דִי שְׁטָאט יַפוֹ אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, זֵיי הָאבְּן גְלַייךְ גֶעדוּנְגֶען דְרֵיי פְּלֶעצֶער פַארְן בַּעַל שֵׁם טוֹב, פַאר זַיין טָאכְטֶער אָדְל אוּן פַאר דֶעם סוֹפֵר רֶבִּי צְבִי.

חוֹל הַמּוֹעֵד זֶענֶען זֵיי דְרֵיי אַרוֹיף אוֹיפְ׳ן שִׁיף אִין אָנְגֶעהוֹיבְּן פָארְן אוֹיפְן וֶועג צוּ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אִינְמִיטְן וֶועג הָאט דֶער יַם אָנְגֶעהוֹיבְּן זִיךְ צוּ וַוארְפְן אוּן שְׁטוּרִימֶען, עֶס אִיז גֶעוָוארְן אַ גֶעפֶערְלִיכֶע שְׁטוּרֶעם וִוינְד אוּן עֶס הָאט אוֹיסְגֶעזֶען אַז דִי שִׁיף וֶועט זִיךְ צוּבְּרֶעכְן אוּן אַלֶע וֶועלְן אַרַיינְפַאלְן אִין יַם, דֶער קַאפִּיטַאן הָאט גֶעהֵייסְן פַאר יֶעדְן אַרַיינְצוּוַוארְפְן אַלֶע פֶּעקְלֶעךְ אִין יַם גְרִינְגֶער צוּ מַאכְן דֶעם שִׁיף אָבֶּער עֶס הָאט גָארְנִישְׁט גֶעהָאלְפְן, דִי שִׁיף הָאט גֶעהַאלְטְן בַּיים אַיינְזִינְקֶען.

דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט גֶעוואוּסְט אַז דֶער שְׁטוּרֶעם וִוינְד אִיז צוּלִיבּ אִים, אוּן אַז עֶר הָאט צְוֵויי בְּרֵירוֹת, אָדֶער אַרַיין צוּ וַוארְפְן אִין יַם זַיינֶע הֵיילִיגֶע שְׁרִיפְטְן וָואס עֶר הָאט גֶעהַאט מִיט זִיךְ, (עֶס אִיז דָא וָואס זָאגְן אַז דָאס אִיז גֶעוֶוען דֶער סֵפֶר תְּהִלִּים גֶעשְׁרִיבְּן דוּרְךְ דָוִד הַמֶּלֶךְ אַלֵיין, אוּן עֶס אִיז דָא וָואס זָאגְן אַז דָאס אִיז גֶעוֶוען גֶעשְׁרִיבֶּענֶע תּוֹרוֹת וָואס דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט בַּאקוּמֶען פוּן אַ בַּאהַאלְטֶענֶעם צַדִיק רֶבִּי אָדָם בַּעַל שֵׁם) אָדֶער דַארְף זַיין טָאכְטֶער אָדְל אַרַיינְפַאלְן אִין יַם.

דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט עֶנְדֶערְשְׁט גֶעוָואלְט טוּן דִי צְוֵייטֶע וֶועג, וַוייל עֶר הָאט גֶעוואוּסְט אַז זַיין טָאכְטֶער אָדְל דִי צַדֵיקֶת וֶועט זִיכֶער גֶערַאטֶעוֶועט וֶוערְן,

און אֶפְשָׁר אַזוֹי וֶועט עֶר קֶענֶען אָנְקוּמֶען קֵיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אָבֶּער אָדְל הָאט אִים גֶעזָאגְט אַז עֶר זָאל עֶנְדֶערְשְׁט אַרַיינְוַוארְפְן די הֵיילִיגֶע סְפָרִים וָואס עֶר הָאט מִיט זִיךְ, וַוייל פוּן אִיר וֶועט אַרוֹיסְקוּמֶען אַ קִינְד וָואס וֶועט שְׁרַייבְּן שֶׁענֶערֶע אוּן בֶּעסֶערֶע סְפָרִים פוּן דֶעם, דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט טַאקֶע אַזוֹי גֶעטוּן עֶר הָאט אַרַיינְגֶעוָוארְפְן די הֵיילִיגֶע שְׁרִיפְטְן, אוּן דֶער יַם הָאט זִיךְ אָפְּגֶעשְׁטִילְט, דָאס הָאט פַּאסִירְט אִין שְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח אוּן דֶעמָאלְט זֶענֶען זֵיי גֶערַאטֶעוֶועט גֶעוָוארְן פוּן אַ זִיכֶערֶע טוֹיט.

דֶער קִינְד פוּן וָואס אָדְל הָאט גֶערֶעדְט, הָאט זִי גֶעמֵיינְט מִיט דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן, וַוייל וִוי בַּאקַאנְט הָאט אָדְל גֶעהַאט צְוַויי זוּהְן אוּן אֵיין טָאכְטֶער, די צְוַויי זוּהְן די צַדִּיקִים רֶבִּי בָּרוּךְ פוּן מֶעזֶעבִּיזש זי״עַ אוּן רֶבִּי אֶפְרַיִם פוּן סְדִילְקוֹב זי״עַ דֶער בַּעַל דֶגֶל מַחֲנֶה אֶפְרַיִם הָאבְּן בֵּיידֶע נִישְׁט אִיבֶּער גֶעלָאזְט צוּפִיל סְפָרִים אָבֶּער די טָאכְטֶער פֵיגָא הָאט גֶעבּוֹירְן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן וָואס הָאט אִיבֶּער גֶעלָאזְט אַסַאךְ סְפָרִים, ווּאוּנְדֶערְלִיכֶע סְפָרִים וָואס בִּיז הַיינְט זֶענֶען זִיךְ נָאךְ אַלֶע אִידְן מְחַיֶּ׳ מִיט דֶעם, אוּן דָאס הָאט אָדְל גֶעמֵיינְט, אוּן דֶערְפַאר פִירְן זִיךְ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ בְּרֶסְלַב׳ע חֲסִידִים צוּ מַאכְן אַ גְרוֹיסֶע סְעוּדָה אַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח, וַוייל דֶעמָאלְט אִיז די צַדֶּקֶת אָדְל גֶערַאטֶעוֶועט גֶעוָוארְן אוּן דוּרְךְ דֶעם אִיז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעבּוֹירְן גֶעוָוארְן.

גֶעפַאנְגֶען בַּיי די רוֹיבֶּערְס

די שְׁטוּרֶעם ווִינְד הָאט זִיךְ טַאקֶע אָפְּגֶעשְׁטִילְט אָבֶּער די שִׁיף אִיז פַארְשְׁלֶעפְּט גֶעוָוארְן עֶרְגֶעץ בַּיי אַ בָּארְטְן פוּן אַן אִינְזְל, דָארְט אוֹיפְן אִינְזְל הָאבְּן גֶעוואוֹינְט רוֹיבֶּערְס וָואס זֶענֶען גֶעוֶוען מֶענְטְשְׁן פְרֶעסֶערְס, אַזוֹי וִוי די רוֹיבֶּערְס הָאבְּן גֶעזֶען וִוי אַ שִׁיף אִיז דָארְט אָנְגֶעקוּמֶען, זֶענֶען זֵיי גְלַייךְ אַרוֹיף אוֹיפְן שִׁיף אוּן גֶעכַאפְּט אַלֶע מֶענְטְשְׁן, גֶעבִּינְדֶען הֶענְט אוּן פִיס, אוּן גְלַייךְ גֶענוּמֶען זִיךְ אוֹיסְשַׁארְפְן די מֶעסֶערְס צוּ שֶׁחְטְ׳ן די מֶענְטְשְׁן אוּן זֵיי אוֹיפְעֶסְן.

דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב אִיז גֶעלִיגְן אוֹיפְן פְלָאר גֶעבִּינְדֶען הֶענְט אוּן פִיס נֶעבְּן זַיין תַּלְמִיד רֶבִּי צְבִי דֶער סוֹפֵר וָואס אִיז אוֹיךְ גֶעוֶוען גֶעבִּינְדֶען, רֶבִּי צְבִי פְרֶעגְט פוּן זַיין רֶבִּי׳ן דֶעם בַּעַל שֵׁם טוֹב: ״רֶבִּי וָואס טוּעֶן מִיר דָא? וִוי אַזוֹי גֵייעֶן מִיר אַרוֹיס פוּן דָא?״, דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט אִים גֶעעֶנְטְפֶערְט: ״אִיךְ וֵוייס נִישְׁט, אִיךְ גֶעדֶענְקְט גָארְנִישְׁט, אֶפְשָׁר גֶעדֶענְקְסְטוּ עֶפֶּעס?״ רֶבִּי צְבִי הָאט גֶעעֶנְטְפֶערְט: ״אִיךְ גֶעדֶענְק אוֹיךְ גָארְנִישְׁט, נָאר די אַלֶף-בֵּית גֶעדֶענְק אִיךְ״, דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט אִים גֶעזָאגְט: ״זֵייעֶר גוּט, הֵייבּ אָן צוּ זָאגְן די א-ב״ רֶבִּי צְבִי הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ זָאגְן אוּן דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט נָאכְגֶעזָאגְט יֶעדֶע אוֹת.

וֶוען זֵיי הָאבְּן גֶעעֶנְדִיגְט די א-ב הָאט זִיךְ דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב צוּרִיק אַלֶעס דֶערְמַאנְט, אוּן עֶר הָאט גְלַייךְ אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז עֶר זָאל זֵיי אַרוֹיסְרַאטֶעוֶוען, אוּן דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט גֶעהָאלְפְן אַז מֶען הָאט גֶעהֶערְט הוֹיךְ פַייפְן פוּן שִׁיפְן וָואס קוּמֶען אָן, אָדֶער פַייפְן פוּן רַייטֶערְס וָואס קוּמֶען צוּ פָארְן, וֶוען די מֶענְטְשְׁן פְרֶעסֶערְס הָאבְּן דָאס גֶעהֶערְט הָאבְּן זֵיי זִיךְ דֶערְשְׁרָאקְן, אוּן אַנְטְלָאפְן פוּן דָארְט, אוּן אַזוֹי זֶענֶען זַיי די צְוֵויטֶע מָאל גֶערַאטֶעוֶועט גֶעוָוארְן פוּן טוֹיט.

די סוֹד פוּן די אוֹתִיוֹת

מוֹהֲרָא״ש אִיז מַסְבִּיר וִוי אַזוֹי זֵיי זֶענֶען גֶערַאטֶעוֶועט גֶעוָוארְן דוּרְךְ די אוֹתִיוֹת, וַוייל אַלֶע וֶוערְטֶער זֶענֶען דָאךְ צוּזַאם גֶעשְׁטֶעלְט פוּן אוֹתִיוֹת, אוּן דָאס אִיז די עֵצָה פַאר אַ יֶעדֶע פְּרָאבְּלֶעם אַז מֶען זָאל רֶעדְן וֶוערְטֶער צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן מֶען זָאל בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף אִידִישׁ אַלֶעס וָואס מֶען דַארְף אוּן אַזוֹי וֶועט מֶען זִיכֶער גֶעהָאלְפְן וֶוערְן.

אוּן אוֹיבּ וֵוייסְט מֶען נִישְׁט וָואס צוּ רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן קֶען מֶען נִיצְן די אוֹתִיוֹת דוּרְךְ דֶעם צוּ רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, מֶען גֵייט לוֹיט די א-ב, לְמָשָׁל: א - אוֹיגְן, מֶען זָאל הָאבְּן הֵיילִיגֶע אוֹיגְן, די אוֹיגְן זָאל נִישְׁט וֵויי טוּן, אֱמוּנָה - מֶען זָאל הָאבְּן אַ רֵיינֶע אֱמוּנָה, אוֹרְחִים - מֶען זָאל זוֹכֶה זַיין אַרַיינְצוּנֶעמֶען אוֹרְחִים, ב׳ - בָּנִים, מֶען זָאל הָאבְּן גֶעזוּנְטֶע עֶרְלִיכֶע קִינְדֶער, ג׳ - גֶעלְט מֶען זָאל הָאבְּן אַסַאךְ גֶעלְט גְרִינְגֶערְהֵייט, אוּן אַזוֹי וַוייטֶער בֶּעט יֶעדֶער דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן די זַאכְן וָואס מֶען דַארְף לוֹיט די א-ב.

צוּרִיק אַהֵיים

וֶוען דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט גֶעזֶען וָואס עֶס אִיז גֶעשֶׁעְן, אוּן עֶר הָאט פַארְשְׁטַאנֶען אַז די גַאנְצֶע שְׁטוּרֶעם וִוינְד אִיז נָאר גֶעשֶׁעְן וֶועגְן אִים, הָאט עֶר אָפְּגֶעמַאכְט אַז עֶר גֵייט צוּרִיק אַהֵיים פָארְן, עֶס זֶעט אוֹיס אַז עֶס אִיז נָאךְ נִישְׁט גֶעקוּמֶען די רִיכְטִיגֶע צַייט, אוּן עֶר דַארְף זִיךְ נִישְׁט עַקְשְׁ׳ענֶען יֶעצְט צוּ גֵיין אוֹיף אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, זֵיי זֶענֶען צוּרִיק אַרוֹיף אוֹיפְן שִׁיף, עֶס אִיז גֶעקוּמֶען אַ שְׁטַארְקֶע וִוינְד וָואס הָאט זֵיי גְלַייךְ גֶעטְרָאגְן צוּרִיק אוֹיף טֶערְקֵיי אוּן בִּיז עֶטְלִיכֶע שָׁעָה זֶענֶען זֵיי גֶעוֶוען צוּרִיק אִין טֶערְקֵיי, פוּן דָארְט אִיז דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב אַהֵיים גֶעפָארְן, אוּן עֶר אִיז מֶער נִישְׁט גֶעפָארְן אוֹיף אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

שְׁלוּס

דֶער גְרוֹיסֶער נֵס אִיז גֶעשֶׁעְן אַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח, אוּן אַלְץ זֵכֶר צוּ דֶעם מַאכְן אַלֶע חֲסִידִישֶׁע אִידְן אַ גְרוֹיסֶע סְעוּדָה אִים אַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח אוּן מֶען פְרֵיידְט זִיךְ צוּם גְרוֹיסְן נֵס, אוּן מֶען רוּפְט די סְעוּדָה ״דֶעם בַּעַל שֵׁם טוֹב׳ס סְעוּדָה״, אַנְדֶערֶע רוּפְן דָאס ״מָשִׁיחַ׳ס סְעוּדָה״, וַוייל דֶער הֵיילִיגֶע בַּעַל שֵׁם טוֹב אִיז גֶערַאטֶעוֶועט גֶעוָוארְן דוּרְךְ די א-ב וָואס דָאס נִיצְט מֶען צוּ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַזוֹי וִוי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְט, אוּן דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט אַז מָשִׁיחַ וֶועט אַיינְנֶעמֶען די גַאנְצֶע וֶועלְט דוּרְךְ תְּפִלָּה, אַז עֶר וֶועט אוֹיסְלֶערְנֶען פַאר יֶעדְן צוּ רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, דֶערְפַאר וֶוערְט עֶס אָנְגֶערוּפְן מָשִׁיחַ׳ס סְעוּדָה, וַוייל דָאס וֶועט מָשִׁיחַ אוֹיסְלֶערְנֶען פַאר די גַאנְצֶע וֶועלְט, אוּן וִוי וואוֹיל אוּן וִוי גוּט אִיז פַאר דֶעם וָואס טוּט שׁוֹין יֶעצְט דָאס וָואס מָשִׁיחַ וֶועט אוֹיסְלֶערְנֶען, עֶר רֶעדְט שׁוֹין צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן וֶועט אִים זִיכֶער גוּט זַיין אוֹיף די וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט.

חיזוק צום טיר

איר קענט באקומען אלע ספרי ברסלב, קונטרסים, דרשות, ניגונים, סידי״ס, USB׳ס, SD׳ס, און נאך; דעליווערט צו אייער טיר!

רופט אריין מיט אייער פארלאנג צו

718-387-2691

קול ברסלב - שיעורים; חיזוק יומי; ניגונים; מעשיות פון תפלה; און נאך

845-351-0910 / 212-444-9191

ארץ ישראל 0797040066 / ענגלאנד 03303502361 / קאנאדא 438-300-8080

צו באקומען דעם גליון אויף אימעיל **breslevcenter@gmail.com**

קוואל פון חיזוק (פרויען) - שיעורים; מעשיות פון תפלה; רעסעפיס; און נאך

845-351-9060 / 212-444-9169

ארץ ישראל 0797040069 / ענגלאנד 03303502363 / קאנאדא 438-320-9090

< BreslevCenter.com >